

A Szekszárdi Garay János Gimnázium Tehetséggondozó Programja

1. A tehetség fogalma

A különböző tehetségmodellek négy összetevőjét emelik ki a tehetségnek:

- ❖ átlag feletti általános képességek
- ❖ átlagot meghaladó speciális képességek
- ❖ kreativitás
- ❖ feladat iránti elkötelezettség, motiváció

Az átlag feletti általános képességek közé tartozik például a magas szintű elvont gondolkodás, fejlett anyanyelvi képességek, jó memória, hatékony információfeldolgozási stratégiák, stb. Ezek szerepe természetesen más és más az egyes speciális tehetség-területeken.

A speciális képességek adják meg a jellegzetességét a tehetségnek. Ezekből sokféle van, különböző képességcsoportokat különítenek el:

Nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális-interperszonális, intraperszonális.

A kreativitás is több elemből épül fel: originalitás, flexibilitás, problémaérzékenység stb. Ez az összetevő is meghatározó a tehetség működésében, hiszen a tehetségre egyebek között éppen az jellemző, hogy problémahelyzetekben új megoldást talál, s ez kreatív képességek nélkül elképzelhetetlen.

A feladat iránti elkötelezettség olyan személyiség-tényezőket foglal magába, amelyek a magas szintű teljesítményhez az energiát biztosítják: érdeklődés, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás stb. A képességek bármilyen magas szintre is fejlődnek, e háttértényezők fejlettsége nélkül nincs magas szintű teljesítmény.

Összefoglalva: tehetségesnek tehát azok tekinthetők, akik kiváló adottságaik- a négy fenti összetevő ötvözeteként- alapján magas szintű teljesítményre képesek az élet bármely tevékenységi területén.

2. A tehetséggondozás jogszabályi feltételeinek megteremtés, programja

Az elmúlt években Magyarországon jelentős lépések történtek a tehetséggondozás anyagi és erkölcsi támogatása terén. A 126/2008 (XII. 4.). O. GY határozat szól a Nemzeti Tehetségprogram elfogadásáról.

A fent említett országgyűlési határozattal a magyar tehetséggondozás mérföldkőhöz érkezett, hiszen a parlament hivatalos állami program szintjére emelte azt, felismerve, hogy a szakma és civil szféra tehetséggondozásra tett erőfeszítései kellő állami szerep vállalással jóval hatékonyabban el tudják érni céljukat, és ez már talán a következő generáció sikereiben mérhető lesz. Ezt követően immáron programszerűen született meg az 1120/2009. (VII. 23).Korm. határozat a Nemzeti Tehetség Program végrehajtásáról. Intézményünk tehetségprogramja ezen cselekvési program szellemében készült el.

Ennek keretében tartalmazza

- a) tehetségsegítő hagyományok őrzését és gazdagítását
- b) tehetségsegítő programok integrált rendszerének létrehozását
- c) egyenlő hozzáférés biztosítását a tehetségsegítés területén
- d) a tehetséges fiatalok társadalmi felelősségének növelését
- e) a tehetségfejlesztés kommunikációját és disszeminációját

2.1. A tehetségsegítő hagyományok őrzése

A Garay János Gimnázium rövid története az iskola alapításától napjainkig Tolna megye, s benne Szekszárd város több évtizedig küzdött gimnáziumunkért. Az 1892. május 31-én tartott közgyűlésen Tolna megye Szekszárdnak ítélte a megyei első főgimnáziuma alapításának lehetőségét. Az alapítás éve 1896. Már az első osztályban olyan értékes emberek végeztek, mint Holub József a későbbi történész professzor, Stolpa József a későbbi kultuszminisztériumi államtitkár, valamint Szabó Dezső a híressé vált festőművész. A tantestület kérésére 1923-ban vette fel híres költőnk Garay János nevét. Az iskola 1924-től reálgimnáziumként működött. 1945-től fokozatosan megszűnt a nyolc osztályos gimnáziumi képzés, négy osztályossá alakult át, majd 1952-től felnőttek részére dolgozók gimnáziumi osztályai indultak. A 60-as, 70-es 80-as években közgazdasági, mezőgazdasági egészségügyi, óvónői szakközépiskolai képzése is folyt az intézményen. Az utolsó szakközépiskolai osztály 1987-ben érettségizett, azóta kizárólag gimnáziumi képzés folyik. Az 1960-as években a népszerű és kiemelkedő eredményességű matematika-fizika speciális osztályok mintájára, az 1978-as tanterv alapján szintén kiemelt óraszámú komplex természettudományos, humán fakultációs, valamint speciális idegen nyelvi osztályok indultak. A latin nyelv mint választható idegen nyelv 1990-ben került ismételt bevezetésre. A testnevelés, a sportolás új lehetőségeik távlatai nyíltak meg az 1993-ban átadott új iskolai sportcsarnokkal. A 90-es években a választható idegen nyelvek skálája tovább bővült: angol, francia, latin, német. A nyolc évfolyamos képzés iskolánk 100. tanévében újraindult. Épületünk 1996-ban külsőleg, 2006-ban belsőleg teljesen megújult. Ezzel egyidejűleg a régi tornaterem díszteremmé alakítása is megvalósult. Az eltelt idő alatt az Alma-maternek sok kiváló tanára és diákja volt, mint Lázár Ervin, Baka István, Mészöly Miklós.

Gimnáziumunk jelenleg Szekszárd megyei jogú város fenntartásában működik. Évfolyamonként négy párhuzamos osztályunk van, melynek közül egy nyolc évfolyamos, egy öt évfolyamos, kettő négy évfolyamos. A 2013-14-es tanévtől a nyolc évfolyamos képzést a hatévfolyamos váltotta fel. A négy évfolyamos beiskolázásúakban kizárólag emelt szintű képzés folyik, így van reál osztályunk emelt óraszámú matematika-fizika, valamint komplex természettudományos képzéssel, humán és német nyelvi osztályunk emelt óraszámú magyar nyelv és irodalom, történelem képzéssel, és nyelvi előkészítő osztályunk emelt óraszámú angol/francia/orosz képzéssel. Gimnáziumunk évtizedek óta nagy hangsúlyt fektet a tehetséggondozásra.

2009-ben sikeres pályázat eredményeként elnyerte a Tehetségpont címet, 2011-ben az akkreditált kiváló tehetségpont címet.

A tehetséggondozás jelentőségének számszerű mutatói az intézményben:

- ❖ évente kb. 60 különböző tanulmányi, művészeti és sportversenyre nevezünk be, ebből 38- 50-ben jutottunk országos döntőbe és értünk ott el előkelő helyezést. A legrangosabb tanulmányi versenyen, az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen évente 5-10 tanulónk jut országos döntőbe. Az utóbbi évek legkiemelkedőbb eredménye, hogy tanulónk Pápai Gábor bronzminősítést szerzett az Ifjúsági Természettudományos Diákolimpián.
- ❖ tanulóink 95%-a a felsőoktatásban tanul tovább.
- ❖ az OKI statisztikái alapján az elmúlt években a felvételi eredmények tekintetében a magyarországi gimnáziumok rangsorában az előkelő 14—18. helyet szereztük meg.

- ❖ intézményünkben tesznek Tolna megyében a legtöbben emelt szintű érettségi vizsgát (2014-ben 105), az érettségi vizsgák átlaga 4,2 és 4,6 között van minden évben.
- ❖ a tanulmányi eredmények átlaga 4,2, az 533 tanulóból 140-150 tanuló volt kitűnő vagy jeles osztályzatú.
- ❖ évente 120 körüli a letett közép és felsőfokú nyelvvizsgák száma.
- ❖ 2013-ban hetedik alkalommal nyertük el a Szegedi Tudományegyetem Kutatóiskolája címet. 2009-ig csak biológiából, 2010-től már fizika és kémia tantárgyakból is
- ❖ a művészetek területén (színjátszás, versmondás), az ország legjobbjai között vagyunk (bár nem vagyunk művészeti iskola). Irodalmi színpadunk az elmúlt évben országos 3. helyezést ért el, a Helikoni Ünnepségen arany minősítést szerzett. Versmondóink több országos első és második helyezést értek el. A Helikoni Ünnepségen- mely a művészeti tevékenység legjelesebb hazai fokmérője az idei évben a 144 dunántúli középiskola közül az előkelő 5. helyezést értük el.
- ❖ sportolóink szintén az ország legjobbjai közé tartoznak. A diákolimpiai teljesítmények alapján országos 9. helyezést értünk el 2010-ben a középiskolák rangsorában.

2.2 A tehetséggondozás célja intézményünkben

A Garay János Gimnázium komplex tehetséggondozást valósít meg, mely a tehetségek mind sokoldalúbb azonosítását és kibontakoztatását, fejlesztését jelenti. A komplexitás megmutatkozik a tehetségterületek egységében: tanulmányok, művészetek, sport, továbbá a komplex személyiségfejlesztésben is. Programunk elősegíti a tanulók reális énképének kialakítását, egészséges önértékelését (tudják miben jók és miben kell még fejlődniük). Legyenek képesek a kooperációra (segítsék társaikat), az egymással való eredményes együttműködésre. Nyitott és sokoldalú egyéniséggé váljanak, akik kreatívak, de ugyanakkor empátikusak.

2.3 A tehetséggondozás folyamata a Garay János Gimnáziumban

A tehetséggondozás folyamatának szakaszai:

- ❖ a tehetség felismerése, azonosítása
- ❖ a tehetséggondozás szervezeti keretei
- ❖ a munkaközösségek tehetséggondozó programjai
- ❖ tehetségfejlesztés, tehetségtanácsadás
- ❖ tehetséghálózati együttműködés

2.3.1 A tehetségazonosítás folyamata

A tehetségazonosítás az a folyamat, amelynek során felderítjük az emberekben rejlő tehetségigéretet. A legtöbb kapaszkodót a pedagógus és gyerek folyamatos együttes tevékenysége adja. Ugyanakkor egy gimnázium esetében a bejövő tanulók valamennyiéről nincs közvetlen információnk, ezért minél több forrásból szerzünk az azonosítandó személyre vonatkozóan információkat teljesítményeiről, képességeiről. Módszereink:

- ❖ az általános iskolai osztályfőnök, tanár jellemzése
- ❖ tesztek, felmérések
- ❖ felvételi vizsgán nyújtott teljesítménye
- ❖ a tanuló felvételi rangsorban elért helyezése

- ❖ általános iskolai versenylistán szereplő helyezése
- ❖ szülői jellemzés
- ❖ gimnáziumban nyújtott teljesítmény
- ❖ A tehetségek felkutatását mind a reál mind a humán tantárgyakból fontosnak tartjuk. A minél tehetségesebb tanulók kiválasztása céljából szakkört szervezünk matematikából már a 7. osztályosok számára. Őket kéthetente másfél órában készítjük fel a különböző versenyekre. Időközben megismerkednek intézményünk tanáraival, az itt folyó oktató munkával, s így többségében a 8. osztályos felvételi során bennünket választanak.

Feladat: a szakkör meghirdetése évente

Határidő: október 1.

Felelős: oktatási igazgatóhelyettes, matematika munkaközösség vezető

Az általános iskola 4. és 8. osztályosai számára felvételi előkészítőt tartunk anyanyelvből és matematikából. Célunk, hogy a felvételi vizsgán minél jobb eredményeket érjenek el, s legjobbak intézményünkben tanuljanak tovább.

Feladat: az előkészítő foglalkozások meghirdetése évente

Határidő: október 31.

Felelős: oktatási igazgatóhelyettes, magyar, matematika munkaközösség vezető

Az idei tanévétől biológiából, kémiából és fizikából hirdettünk meg egy-egy bemutató délutánt, melynek során a tantárgy iránt leginkább érdeklődőket várjuk

A felvételi vizsgán nyújtott teljesítménye ill. az általános iskolában szerzett érdemjegyei alapján állapítjuk meg a tanuló felvételi rangsorban elfoglalt helyét. Ez alapján már felfigyelünk a tehetséges tanulókra.

Feladat: a felvételi rangsor alapján a tehetségesnek ígérkező tanulók kiszűrése

Határidő: április 30.

Felelős: oktatási igazgatóhelyettes

A tehetségek felkutatása a középiskolás korosztályban:

-bemeneti eredmények vizsgálata-

szintfelmérők anyanyelvből és matematikából, ill. idegen nyelvekből

- ❖ a tanév során megíratott egyéb tesztek, felmérők
- ❖ a tanuló megnyilatkozásai, jelentkezése egy-egy versenyre
- ❖ a szülővel folytatott beszélgetések alapján

Feladat: a felvételi alapján kiválasztott, ill. az első félévi eredmények alapján meghatározott tehetségígéretek kiválasztása

Határidő: január 31.

Felelős: oktatási igazgatóhelyettes, 9-es osztályfőnökök

Feladat: a fenti módszerek alapján a 7-8- és 10-12. évfolyamokon is folyik a tehetségazonosítás

Határidő: folyamatos

Felelős: oktatási igazgatóhelyettes

2.4. A tehetséggondozás szervezeti keretei

Hagyományosan a tanóra a terepe a tehetség felismerésének és fejlesztésének, azonban a gyakorlat bizonyította, hogy csak ebben a szervezeti keretben nem lehet megoldani a hatékony tehetséggondozást. Leginkább azért nem, mert a tanóra kevésbé teszi lehetővé az egyéni differenciálást, mint a tanórán kívüli szervezeti formák.

A szervezeti keret legfőbb elemei:

- ❖ a tanórai differenciálás különféle formái (minél több kiscsoportos nívócsoportos és egyénre szabott munka).
- ❖ speciális osztály
- ❖ fakultáció
- ❖ délutáni tehetséggondozó foglalkozások
- ❖ pályázati kutatóprogramokban való részvétel
- ❖ megyei beiskolázási központi szakkörök
- ❖ tehetségnapok, iskolanapok
- ❖ szakmai kirándulások, terepgyakorlatok szervezése
- ❖ Garays délutánok programsorozat
- ❖ nyári kurzusok

Nagyon fontos, hogy a tanórai és tanórán kívüli formákat kapcsoljuk össze a hatékonyság érdekében, azaz csak egységes rendszerben lehet sikeres a tehetséggondozás.

Speciális osztályok: intézményünk valamennyi osztálya speciális osztályként tanul, azaz emelt óraszámokat biztosítunk a 9. és 10. osztályban:

matematikából, fizikából, biológiából, kémiából, magyar nyelv és irodalomból, történelemből, német, angol, francia, orosz nyelvekből.

Fakultáció: a 11. évfolyamtól 2, legfeljebb három tantárgyból választhatnak fakultációt tanulóink, heti 2-2 órában. Összesen 14 tantárgyból hirdettünk fakultációt.

Délutáni tehetséggondozó foglalkozások:

40 tehetséggondozó szakkört szervezünk délutánonként:

magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz, német, francia, latin, etika, testnevelés tantárgyakból, továbbá versmondó műhely, diákszínpad, diákújságírás témában. E szakkörök keretében az emelt szintű érettségire és versenyekre készülünk. Évente kb. 60 versenyen indulnak tanulóink.

Pályázati kutatóprogramokban való részvétel:

Változó világunk egyre jobban igényli, hogy diákjaink kutatóprogramokban vegyenek részt, felkészülve ezáltal az elmélyültebb, egy-egy téma részletesebb kidolgozását megkövetelő és igénylő tevékenységre, továbbá az egyetemi stúdiumra.

Intézményünk tanulói kutató csoportokban a természettudományos tárgyakban dolgoznak:

biológiából, fizikából, kémiából. (Út a tudományhoz, a Szegedi Tudományegyetem, ill. az ELTE TTK Országos Diákkutató Program keretében.

Tehetségnapok keretében:

A tanórán kívüli ismeretszerzésre fókuszálva: egy-egy tudományos szaktekintély bemutatkozása, ill. tanulóink kutatócsoportjainak projektbemutatója, ill. egyéni kutatások, projektek előadása.

Szakmai kirándulások:

A szakmai kirándulások során egy-egy téma elmélyültebb vizsgálatára, ill. idegen nyelvek esetében a nyelv elsajátításának és gyakorlásának tanórán kívüli formáira nyílik lehetőség színházi előadás, cserekapcsolatok formájában.

A Garays délutánok programsorozattal – mely kéthavonta jelent egy-egy ismeretterjesztő délutánt – szintén a tanórán kívüli ismeretszerzés folyamatát szeretnénk elmélyíteni. A szakmai munkaközösségek javaslata alapján egy-egy témakörben szervezünk előadásokat, melynek során tanáraink is bemutatkoznak kutatási területükkel, olyan témával, amit szívesen megosztanak diákjaikkal.

Nyári kurzusok:

A nyári kurzusok időintervallumát eddig két területen sikerült kihasználnunk:

-nyelvi kompetenciák fejlesztése
-interszónális tehetségterület

A nyelvi kompetenciák fejlesztése keretében nyelvvizsga előkészítő tanfolyamokat tartunk. Tapasztalatunk szerint a nyári szünidőben lényegesen csökken a tanulók leterheltsége, fogékonyabbak, könnyebben és gyorsabban képesek az anyagrészek elsajátítására, a nyelvi kompetenciák fejlesztésére. Ezt kihasználva szervezzük meg a szünidő elején, ill. végén a kurzusokat valamennyi nálunk tanított élő idegen nyelvből.(angol, német, francia, olasz).

Az interszónális tehetségterületen dráma-foglalkozásokat, kommunikációs tréninget, színjátszást tanítunk. Célunk itt is a komplex személyiségfejlesztés.

A Tehetségsegítő programok integrált rendszerének létrehozása, azaz komplex tehetségfejlesztő programok elkészítése.

Ez két tényezőt foglal magában, egyrészt az iskola szakmai munkaközösségei által elkészített programot, melyet az intézmény tehetséggondozási programjának alapelvei határoznak meg, másrészt az intézmény mint Tehetségpont által felvállalt megyei integratív szerepet. Ez utóbbi tartalmazza a tehetséggondozó kezdeményezések intézményen és határon túli intenzív kapcsolatrendszerét a tehetséges fiatalokkal, a tehetséggondozásban jártas szakemberekkel.

Ennek szervezeti keretei:

- ❖ Megyei beiskolázású központi szakkörök szervezése történelemből, fizikából és biológiából a megye tehetséges diákjai számára
- ❖ Megyei versenyek szervezése
- ❖ Nemzetközi versenyek szervezése magyar és határon túli diákok számára

Megyei beiskolázású szakkörök:

A megyei beiskolázású szakkörök módszertana: elismert szaktekintélyek részvételével az emelt szintű érettségire készítünk fel 8 alkalommal, alkalmanként négy órában. Egy-egy komplexebb, a középiskolai tananyagban nem szereplő témakör több szempontú megvilágítása történik meg a stúdium során.

Megyei versenyek szervezése keretében kiemelendő a Szilárd Leó Fizika Verseny.

Nemzetközi versenyeket szervezése magyar és határon túli diákok számára:

Kőrösi Csoma Sándor Nemzetközi Földrajzverseny, mely a Kárpát-medence, ill. Közép-Kelet-Európa egy-egy országának minél teljesebb bemutatására szolgál.

'Az én Pannoniám" Kárpát-medencei vers-és prózamondó verseny az interperszonális tehetségterület fejlesztését szolgálja. A Tolna megyei identitást erősíti, hogy a kötelezően előadott vers vagy próza megyei kötődésű kell hogy legyen.

Lázár Ervin Anyanyelvi Verseny, mely igen közkedvelt a középiskolák körében. Játékos, de ugyanakkor gondolkodtató, kreatív feladatokat kell megoldani a fiataloknak a tárgyi tudást igénylők helyett.

A szervezeti keretek megvalósításáért felelős: iskolavezetés

Határidő: folyamatos

2.5. Tehetséggondozó programok:

Az intézmény szakmai munkaközösségei által készített – az egyes tehetségterületeket – magában foglaló programok a következő tehetségterületek fejlesztését szolgálják:

- ❖ logikai – matematikai, egyes közismereti tantárgyakhoz kötődő, gazdagító programok-így a történelem tantárgyhoz kötődő is
- ❖ természeti - mindenféle természettudományos témakörű foglalkozás
- ❖ nyelvészeti- anyanyelvi és idegen nyelvi programok
- ❖ zenei- mindenféle ének-zenei program
- ❖ interperszonális: dráma-foglalkozások, színjátszás, kommunikációs foglalkozások

Természetesen ez egy fajta besorolás. Nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy a tehetséggondozás folyamata komplex jellegű, azaz nem mindig sorolható egyértelműen az egyes területekhez.

A munkaközösségek tehetséggondozó programja

2.5.1.A magyar nyelv, irodalom és művészetek munkaközösség tehetséggondozó programja

Gimnáziumunk **gazdag hagyományokkal**, szép eredményekkel rendelkezik a tehetséggondozás terén, amely sikerekből a magyar és művészetek munkaközösségünk is kiveszi részét évről évre. Eddigi tehetséggondozásban szerzett tapasztalataink azt bizonyítják, hogy ahhoz, hogy a tehetséges tanulók iskolánkat válasszák, már általános iskolában meg kell velük ismertetni az itt folyó munkát, s bebizonyítani szülőnek, tanulónak, hogy a tehetséges tanulók továbbfejlődésének személyi és tárgyi feltételei gimnáziumunkban biztosítottak. A tehetséges általános iskolások felkutatását, azonosítását nagyon fontosnak tartjuk. Ezért kísérvük figyelemmel az általános iskolák 7-8. osztályosainak művészeti teljesítményeit és versenyeredményeit magyar nyelvből, irodalomból. Emellett minden évben szervezünk az **általános iskolák 8. osztályosainak felvételi előkészítőt magyar nyelvből, a hat évfolyamos képzés iránt érdeklődő 6. osztályosok számára pedig anyanyelvi foglalkozásokat tartunk.**

A már nálunk tanuló diákok esetében a tantárgyaink iránt leginkább elhivatott **diákok kiválasztását** megkönnyíti, hogy iskolánkban hosszú idő óta működik humán

specializációs osztály. Az ebbe a csoportba jelentkező tanulók érdeklődése elsősorban a történelem illetve a magyar nyelv és irodalom felé irányul, továbbtanulásukat is jobbra e tárgyra kívánják alapozni. Ezt tanúsítja, hogy az emelt szintű érettségi vizsgát is legnagyobb arányban ők választják, és a tantárgyi versenyeken indulók között is szép számmal találhatjuk őket. Több kiemelkedően tehetséges diákunk került már ki ezekből a csoportokból, és erre számítunk a későbbiekben is, hisz hosszú távon tervezzük a humán specializációs osztályok indítását. A magyar nyelv és irodalom iránt különösen érdeklődő diákok természetesen más osztályokba is járnak, az ő felfedezésük hasonlóan fontos számunkra, mint az előbb említetteké. Tapasztalataink szerint nagyobb arányban még a nyolcosztályos gimnáziumi képzésben résztvevő osztályokban bukkanhatunk rájuk. Erre utalnak a már előbb említett érettségi és tanulmányi verseny tapasztalataink. A velük végzett munkát megkönnyíti, hogy hat éven keresztül látogatják épületünket, sőt – mivel a Baka István Általános Iskolával rendszeresen tartjuk a kapcsolatot - megbízható információink vannak róluk már 5. és 6. osztályos korukból is. Így tehát hosszabb idő áll rendelkezésünkre, hogy felfedezzük és megerősítsük motiváltságukat. Az idegen nyelvi illetve a természettudományos specializációs osztályokban a művészetek és anyanyelv iránt érdeklődők aránya általában kisebb, de néhány elkötelezett diák minden évben itt is felhívja magára figyelmünket.

A diákok érdeklődésének megnyerése és erősítése szempontjából nagyon fontos a **tanórán folyó munka** színvonala: alapossága, élményszerűsége. Ezért mindannyian igényes, tartalmas, fegyelmezett, és jó hangulatú órák tartására törekszünk. E foglalkozásokon valamennyi diák, de különösen a leginkább érdeklődők lehetőséget kapnak gondolataik megfogalmazására, felvetéseik, kérdéseik megválaszolására.

Tehetséggondozó munkánk másik fő területe a **tanulmányi versenyekre való felkészítés**. E munkánkat külön csoportokban végezzük a nyolc évfolyamos képzésben részesülő 7-8., és a négy évfolyamos osztályok diákjai számára (9-12. évfolyam).

7-8. osztályosok versenyei: Simonyi Zsigmond országos helyesírási verseny, Lotz János országos szövegértési és helyesírási verseny, Szép magyar beszéd – országos szép kiejtési verseny.

9-10. osztályosok versenyei: Arany János országos irodalmi verseny, Implom József országos helyesírási verseny,

11-13. osztályosok versenyei: OKTV magyar nyelvből, OKTV irodalomból, OKTV mozgókép- és médiaismeretből,

9-13. osztályosok versenyei: Édes anyanyelvünk országos nyelvhasználati verseny, Szép magyar beszéd – szép kiejtési verseny, **Lázár Ervin országos anyanyelvi verseny** – ez utóbbi a gimnázium saját szervezésű versenye, melyet munkaközösségünk az őszi tehetség heti rendezvénysorozatunk keretein belül bonyolít le.

A versenyekre való felkészítésben munkaközösségünk minden tagja feladatot vállal, a munkát megosztjuk egymás között: 1 szaktanár látja el a 7-8. osztályosok tehetséggondozását, 1 a 9-12. évfolyam anyanyelvi, 1 az irodalmi versenyfelkészítőt, míg az OKTV-re történő felkészítésre az a jellemző, hogy a szaktanárok a saját tanítványaikkal dolgoznak együtt.

Gimnáziumunkban évek óta működik eredményesen a **diákszínjátszó csoport és a versmondó műhely**, melyek tagjai a 7-12. évfolyam művészetek iránt érdeklődő és a művészeti tevékenységekben tehetségesnek tekinthető diákjaiból kerülnek ki. A tehetségek azonosítása, felkutatása az iskola versmondó versenyén és a nyári

színjátszó táborban történik. A két tehetséggondozó művészeti műhely munkáját munkaközösségünk drámapedagógusi végzettséget is szerzett tagja irányítja. Tanulóink állandó résztvevői és eredményes szereplői a diákszínjátszó fesztiváloknak és a legrangosabb vers- és prózamondó versenyeknek. Ez utóbbiak közül kiemelném az iskola saját szervezésű, immáron hagyománynak tekinthető versenyét, a tavaszi tehetségnapok keretében sorra kerülő **„Az én Pannoniám”** elnevezésű **országos vers- és prózamondó versenyt**. Diákszínjátszóink és versmondóink szereplésükkel iskolai és városi rendezvényeket, ünnepélyeket színesítenek a gimnázium **énekkarával** együtt. Művészeti csoportjaink kétévenként a keszthelyi Helikoni Fesztiválon is megmutatják tehetségüket, ahonnan mindig szép elismerésekkel, díjakkal érkeznek haza.

Diákjaink között évről évre több „jó tollú”, tehetséges publicistát és szépíró is felfedezünk. Számukra az **iskolaújság**, a negyedévenként megjelenő Agyalap kínál szerkesztői és újságírói feladatokat, lehetőségeket. Emellett a legtehetségesebb, szépírói vénával megáldott tanulóinkat buzdítjuk arra is, hogy legjobb írásaikat küldjék el a számukra kiírt pályázatokra. Szinte minden évben meghívást kap egy-egy tanulónk diákírók vagy diák újságírók országos találkozására.

Diákjaink tehetségét, motiváltságát és módszereink eredményességét bizonyítják a jelentős és szépszámú versenyeredményeink. Mivel iskolánk nem csupán oktató, hanem nevelő intézményi feladatait is igen komolyan veszi, feltétlenül utalni kell arra, milyen felmérhetetlen jelentősége van a felkészítő munka során a tanár és a diák között kialakuló emberi kapcsolatnak, az ebben rejlő nevelési lehetőségeknek.

Tehetséggondozó munkánk talán legfontosabb területe az **érettségi vizsgára való eredményes felkészítés**. Oktatási-nevelési programunk alapján iskolánk az alapórakon a középszintű érettségire készíti diákjait. A tantárgyunk iránt leginkább érdeklődő, annak segítségével későbbi hivatását megalapozni igyekvő diákjaink többsége azonban érthető módon nem éri be ezzel, és emelt szinten szeretne számot adni tudásáról. Az ő számukra szervezzük **fakultációs csoportjainkat a 11-13. évfolyamon**, ahol a heti két tanórán a teljes érettségi követelményrendszert feldolgozzuk velük, miközben órai gyakorlás és számonkérés formájában egyaránt megismertetjük őket a korábbi évek érettségi írásbeli és szóbeli feladataival.

Tehetséggondozó munkánkat a következő években is folytatni szeretnénk az eddig jól bevált módszerek felhasználásával illetve az új körülményekhez alkalmazkodva újak kialakításával.

Határidő: folyamatos

Felelős: oktatási igazgatóhelyettes, munkaközösség-vezető

2.5.2. A matematika-fizika-informatika munkaközösség tehetséggondozó programja

1. A tehetséggondozó munka dilemmái

Ma a tehetséggondozó munkának iskolai fokmérője a különböző tanulmányi versenyeken való részvétel eredményessége. Ugyanakkor ezzel kapcsolatban a következő dolgokra kell felhívni a figyelmet:

OKTV eredmények és életpályák feldolgozásának tapasztalatai a következők:

1. Az OKTV- n sikeresen szereplők kevesebb, mint harmada sikeres az életben tudományos-szakmai pályán. Az OKTV bajnokoknak nagy része egyszerűen „eltűnik”.

2. Aki sikeres tudományos életben, annak van középiskolai „lenyomata” is, de inkább annak érzelmi, akarati megalapozása a döntő
 3. Aki sikeres az általános iskolában, nem feltétlenül sikeres a gimnáziumban
 4. Aki sikeres a gimnáziumban, az jó volt már általános iskolában is.
 5. Ez utóbbit felismerve a középiskolák rácsapnak az általános iskolákra
 6. Aki sikeres a középiskolában, nem feltétlenül sikeres az egyetemen
 7. Aki az egyetemen sikeres, az a középiskolában már alkotott valamit.
- Mindezeket figyelembe véve a tehetséggondozás láncolata határozottan beszűkülő jellegű

A PISA vizsgálatok, a nemzetközi versenyek és a finn-magyar példa összevetése is tanulságos a tehetséggondozás szempontjából. Ennek néhány megállapítása következék:

1. Az elmúlt évtizedekben a matematikai és fizikai diákolimpiákon a magyar diákok olyan sikeresen szerepeltek, hogy csak nagy népességű országok (Kína, USA, Szovjetunió-Oroszország, India) és néhány speciális, keleti ország (Dél-Korea, Tajvan) előzi meg Magyarországot. Finnország ezzel szemben az elmúlt évtizedek alatt egy-két bronzérmes tudott csak elérni, és szinte nem szerepel a statisztikákban
2. A kiemelkedően eredményes magyar diákolimpiai szereplés dacára nincsen magyar egyetem tartósan a világ első 500 egyetemének rangsorában. A tudományos élet eredményei alapján Magyarország gazdasági mutatóinak megfelelően a közép-kelet-európai országokkal (Románia, Bulgária) van egy kategóriában, míg Finnország Európa első harmadában van ebből a szempontból
2. A PISA vizsgálatokban Finnország kiemelkedő eredményeket ér el és világelső, míg Magyarország a középmezőnyben van.
3. A PISA vizsgálatok legjobb eredményeit tekintve ezek közt jóval nagyobb arányban találunk finn diákot, mint magyart.
4. A Helsinki Egyetem pedagógus szakjain évek óta hússzorosa a túljelentkezés
5. Finnország az 1950-es években elindított iskolareformja átfogó társadalmi reformokkal párosult. Az akkoriban még nomád életformát folytató számok és lappok azóta beilleszkedtek a társadalomba, és a korábban elmaradott Finnország egésze a világ legfejlettebb, legmagasabb életszínvonalát produkáló országává lett. Eközben Magyarország az utóbbi 20 évet tekintve, érdemileg nem tudott előrelépni az európai rangsorban, és egyre elkeserítőbb a leszakadó néptömegek helyzete, nőnek a társadalmi különbségek.
6. Komoly társadalmi-üzleti súllyal az európai sportok közt a labdarúgás rendelkezik. Itt már régóta ismert jelenség az, hogy míg serdülő és ifjúsági korban a magyarok még Európa legjobbjai közé tartoznak, addig a felnőtt csapat soha nem jut el sehova már 25 éve. A fiatalok kiégnek. Ehhez hasonló jelenség figyelhető meg a tanulmányi versenyek esetében is.

Mindezekből két tanulság szűrhető le:

1. A tehetségek kibontakoztatásában az iskola csak a kezdő lépés. Döntő szerepe a társadalmi-gazdaság környezetnek van, amit számos tényező határoz meg. Ezen az iskola nem tud változtatni, ennek csak elszenvedője vagy haszonélvezője lehet.
2. A tehetségek megalapozásában nem a diák fejének minél több tudással való teletömése a fő cél. Elsősorban nem a tudását kell gyarapítani, hanem olyan érzelmi-akarati személyiségvonások kialakítása a cél, ami hosszú távon is része lesz a személyiségnek. Ugyanakkor nem tudunk azonosulni azzal a pedagógus attitűddel sem, ami magas elhívatottság mellett fanatizál. A fanatizálás ugyanis gyakran torz

valóságmegélést eredményez. Egy pedagógus ne fanatizáljon, inkább alternatívákat és lehetőségeket mutasson. A diák szabadon választhasson személyiségének megfelelően a több alternatíva közt, de aki már választott, azzal igyekezzék megszerettetni a választását.

2. A tehetségazonosítás folyamata

A tehetségek felkutatása a középiskolás korosztályban:

- bemeneti eredmények vizsgálata
- szintfelmérők anyanyelvből és matematikából, ill. idegen nyelvekből
- a tanév során megíratott egyéb tesztek, felmérők
- a tanuló megnyilatkozásai, jelentkezése egy-egy versenyre, azokon elért eredményei
- a szülővel folytatott beszélgetések alapján

A tehetséggondozás alapjait a 9. osztályban kell elkezdni, hozzájuk csatlakoznak a 10. évfolyam legjobbjai. A 9. évfolyamból a matematika-fizika és komplex természettudományi tagozat diákjai mellett azok kapnak lehetőséget a programban való részvételre, akik a felvételi eredmények, az idei első félév teljesítménye, valamint az eddigi matematika versenyen nyújtott teljesítményük alapján várhatóan sikeresen tudnak részt venni a programban, és abból a jövőre nézve sokat profitálhatnak. Természetesen csak azok a diákok kerülnek a csoportba, akik ehhez a közös munkához kellő elhivatottságot éreznek. Remélhetőleg a program jó motivációs lehetőséget jelent a számukra a későbbiekben is. A kisebb csoportban való munka lehetőséget teremt az önálló érvelésre, vitakészségre és jó verbális kommunikációra való képesség javítására, amire eddig kevés lehetőségük volt. Az együttes munka a különböző egyéniségek személyiségfejlesztéséhez is hozzájárul. Segítséget kapnak a probléma megértéséhez, megközelítéséhez különböző probléma-megoldási stratégiák elsajátításához, a kombinatív és kreatív gondolkodás alkalmazására a problémamegoldásban. Az itt megszerzett alapokon a diákok képesek lesznek a feladatok önálló feldolgozására és a produktív munkára.

3. A tehetséggondozó tevékenység

1. A tehetséggondozó programunk alappillére a színvonalas oktatás. Ezen kívül csaknem minden évfolyamon tartunk matematika és fizika tantárgyból tehetséggondozó foglalkozásokat legalább heti egy alkalommal, a délutáni órákban. Az ehhez szüksége órakeretet az iskola biztosítja.
2. A korábbi évekhez hasonlóan részt veszünk az alább részletezett országos és megyei tanulmányi versenyeken:
 - ABACUS matematikaverseny
 - Bolyai csapatverseny
 - Gordiusz/Zrínyi matematikaverseny:
 - Kenguru matematikaverseny Arany Dániel matematikaverseny.
 - KÖMAL versenyek matematikából, fizikából, mérési és feladatmegoldó verseny
 - Matematika határok nélkül
 - Curie verseny
 - Megyei matematikaverseny.

- Öveges József fizikaverseny
 - Mikola fizikaverseny
 - Szilárd Leó Fizikaverseny
 - Megyei Szilárd Leó Fizikaverseny
 - Eötvös-verseny.
 - OKTV versenyek
 - Nemes Tihamér informatika verseny
 - Esetlegesen a Vermes fizikaverseny is szóba jöhet
3. Támogatjuk tehetséges diákjaink iskolán kívüli, megyei szakkörökön való részvételét. Évenként 10-15-en tanuló vesz részt a megyei fizikaszkör munkájában, amelynek munkáját továbbra is mi szervezzük. A program váza a korábbi éveknek megfelelő struktúrában folyik:
 Szeptember: Elblinger Ferenc: Kísérletek, érdekességek
 Október: Csajági Sándor (ESZI): Elektrosztatika. Helyszín: ESZI, Paks
 November: Miklós Márta-Oberlander Sándorné (Tolna, Sztárai): Fizikai kísérletek
 December: Pesti Gyula: Mechanika
 Február: Március: Kotek László (PTE): Hőtan
 Március: Szűcs József (PTE): Atomfizika
 Ebben a hónapban kerül megrendezésre a hagyományos Megyei Szilárd Leó Fizikaverseny is, amit két évente mi szervezünk.
 Április: Simon Péter (PTE és Löwey Gimn. Pécs): Elektromágnesség
 Az emelt szintű érettségi mérési feladatai (Elblinger Ferenc)
- Szorgalmazzuk diákjaink részvételét a megyei matematika-szakkörökön, és támogatjuk részvételüket az olimpiai előkészítő szakkörökön.
4. Az iskola csillagász szakköre Döményné Ságodi Ibolya vezetésével folytatja programjában korábban megkezdett tevékenységét. Ennek a tevékenységnek a keretében a tanulók részt vesznek különböző pályázatokon, partneri együttműködést alakítanak ki más tehetségpontokkal. A Szegedi Egyetem kutatóiskolai hálózatának munkájában is részt vesznek.
5. Szorgalmazzuk tanulóink részvételét a Középiskolai Matematika Lapok pontversenyeiben. Ez a rendszeres munkára, rendre és fegyelemre szoktatásnak is fontos eszköze. Célunk az, hogy a tavalyinál több tanulót nevezhessünk erre a versenyre. A tavalyi eredményeket nehéz lesz felülmúlni, de azért törekszünk rá.
6. A korábban jól bevált fizika edzőtábort folyamatosan megrendeznénk Mecseknádasdon, Elblinger Ferenc vezetésével. Ezeken egy hétvégén keresztül kiemelt óraszámban fizikával foglalkozunk.
7. Különböző diákpályázatokon (TUDOK, stb.) is elindulni, erre tanulókat készítünk fel
8. Tudomány hete- Iskolai tehetségnapok. A programhéten az idén a matematikára koncentrálnánk. :A 12. A-s matematika fakultációs tanulók

származékokkal
Meghívott előadónk nevét hamarosan fixáljuk. Az iskolarádióban pedig nagy magyar matematikusok életéről lenne néhány perces hanganyag.

9. Hagyományos programunkká vált a kutatók éjszakája, amelyen a saját szervezésű programjainkon 100-120 fő vesz részt évek óta. A felkészülés és a lebonyolítás is 10-20 diákunkat mozgatja meg évek óta.
10. A munkaközösség és a labor honlapját ellátjuk információs anyagokkal, A 11-12. fizika fakultációs csoportjaiban zárt csoportot hoztunk létre, ahol hatékony kommunikáció zajlik.
11. Továbbra is figyelemmel kísérjük a különböző pályázatokat, lehetőség szerint diákjainkat ezeken való részvételre inspiráljuk, a szertárat fejlesztjük
12. A 7.-8.-os diákoknak városi szakkört indítunk, vagy részükre kísérletező délutánokat szervezünk.
13. A szertár előtti folyosón információs faliújságot üzemeltetünk, rendezzük eszköziállítást.
14. Tudomány-népszerűsítő és tehetséggondozó szerepe miatt várhatóan a Garay –napokhoz kapcsolódóan-, megrendeznénk a Fizika-napját, vagy a Nemzetközi π napot, amelyben sok tanulót megmozgató „matematika-fizika-show” van iskolánkban.
15. A tehetségpontokkal való együttműködés mellett szándékunkban áll a Paksi Atomerőmű Vállalat Lévai-programjába is bekapcsolódni, amennyiben az mégis elindul. Ennek szervezési munkái az idén márciusban előrehaladott állapotban leálltak.
16. Kiemelkedő feladatunk a kétévenkénti megyei Szilárd Leó Fizikaverseny megszervezése és lebonyolítása várhatóan minden páros év márciusában
17. Tanulmányi utakat szervezünk. Ezek közül jól bejáratott a Budapesti Műszaki Egyetem nyitott labor programsorozatán való részvételünk.

Határidő: folyamatos

Felelős: oktatási igazgatóhelyettes, munkaközösség-vezető

2.5.3. A történelem munkaközösség tehetséggondozó programja

Gimnáziumunk tanulói között igen nagy arányban vannak tehetséges, motivált, nagy munkabírási és vállalkozó szellemű diákok. A velük való foglalkozás különös kihívást jelent nekünk, pedagógusoknak, munkánk egyik legszebb, legfelelősségteljesebb részét alkotja. Már tanulóink tehetségének felismerése, felfedezése nagy odafigyelést igényel, az ezt követő közös munka során pedig nagyon fontos, hogy érdeklődésüknek, személyiségüknek leginkább megfelelő feladatokkal lássuk el őket, munkájukat folyamatosan ellenőrizzük, segítsünk a felmerülő problémák megoldásában, a célra vezető munkamódszer megtalálásában. Lényeges, hogy

emberileg és szakmailag egyaránt kölcsönös bizalom alakuljon ki tanár és diák között.

Gimnáziumunk **gazdag hagyományokkal**, szép eredményekkel rendelkezik e téren, amely sikereiből történelmi munkaközösségünk is kiveszi részét évről évre. Valamennyi fontos tantárgyi versenyen büszkélkedhetünk országos eredményekkel az elmúlt években, az általunk szervezett tehetséggondozó programokon tanulóink rendszerint szép számmal és nagy kedvvel vesznek részt.

A tantárgyaink iránt leginkább elhivatott **diákok kiválasztását** megkönnyíti, hogy iskolánkban hosszú idő óta működik humán specializációs osztály. Az ebbe a csoportba jelentkező tanulók érdeklődése elsősorban a történelem illetve a magyar nyelv és irodalom felé irányul, továbbtanulásukat is jobbra e tárgyakra kívánják alapozni. Ezt tanúsítja, hogy az emelt szintű érettségi vizsgát is legnagyobb arányban ők választják, és a tantárgyi versenyeken indulók között is szép számmal találhatjuk őket. Több kiemelkedően tehetséges diákunk került már ki ezekből a csoportokból, és erre számítunk a későbbiekben is, hisz hosszú távon tervezzük a humán specializációs osztályok indítását. A 2011-2012. tanévvel kezdődően a 9. és 10. évfolyamokon a humán tagozatos diákok heti 1-1 órával nagyobb óraszámban tanulhatják választott tantárgyukat. E nagyszerű lehetőséget a tanulók tudásának elmélyítésére és versenyfelkészítésre felhasználva igyekszünk az ezeken az órákon folyó munkát hatékonyabbá, a diákok számára is élvezetesebbé tenni. Módszertanilag is színesebbé tehető a munka e csoportokban: a tanári magyarázat mellett nagyobb teret kaphat a tanulói előadás, a versenyfelkészítés, tesztmegoldás, múzeumok látogatása.

A történelem iránt különösen érdeklődő diákok természetesen más osztályokba is járnak, az ő felfedezésük hasonlóan fontos számunkra, mint az előbb említetteké. Tapasztalataink szerint nagyobb arányban még a nyolcosztályos gimnáziumi képzésben résztvevő osztályokban bukkanhatunk rájuk. Erre utalnak a már előbb említett érettségi és tanulmányi verseny tapasztalataink. A velük végzett munkát megkönnyíti, hogy hat éven keresztül látogatják épületünket, sőt – mivel a Baka István Általános Iskolával rendszeresen tartjuk a kapcsolatot - megbízható információink vannak róluk már 5. és 6. osztályos korukból is. Így tehát hosszabb idő áll rendelkezésünkre, hogy felfedezzük és megerősítsük motiváltságukat.

Hasonlóak a tapasztalataink és terveink az ebben a tanévben első alkalommal indított hatosztályos gimnáziumi képzésben részt vevő kisdíákokkal kapcsolatban is. A nyelvi illetve a természettudományos specializációs osztályokban a „történészek” aránya általában kisebb, de néhány elkötelezett diák minden évben itt is felhívja magára figyelmünket.

A diákok érdeklődésének megnyerése és erősítése szempontjából nagyon fontos a **tanórán folyó munka** színvonala: alapossága, élményszerűsége. Ezért mindannyian igényes, tartalmas, fegyelmezett, és jó hangulatú órák tartására törekszünk. E foglalkozásokon valamennyi diák, de különösen a leginkább érdeklődők lehetőséget kapnak gondolataik megfogalmazására, felvetéseik, kérdéseik megválaszolására. A tanórákon mind nagyobb szerepet kap a digitális technika: a tananyagot igyekszünk diágorokkal, powerpoint bemutatókkal élvezetesebbé, könnyebben feldolgozhatóvá tenni. Úgy látjuk, a diákok érdeklődése ezeknek köszönhetően élénkebb és kitartóbb. Tehetséges tanulóink számára az első hetektől igyekszünk lehetőséget teremteni érdeklődésük, tudásuk elmélyítésére. Mivel 9. osztályban még alig akad olyan tanulmányi verseny, amin részt vehetnének, egyelőre a tehetséggondozás egyéb formái kapnak nagyobb hangsúlyt. A Wosinszky Mór Megyei Múzeum által évente szervezett **megyei múzeumi történelem szakkör** foglalkozásaira a 9. és 10.

osztályosok közül válogatjuk ki a legrátermettebbeket. A szakkörrel kapcsolatos tapasztalataink nagyon jók, a gyerekek is szívesen látogatják azt.

Iskolánk jó kapcsolatokat ápol egyes **helyi vagy országos szervezetekkel** – Rákóczi Szövetség, Nemzetőr Szövetség, Honismereti Szövetség -, amelyek feladatuknak tekintik a diákság történelmi tájékozottságának, nemzeti elkötelezettségének ápolását. Tehetséges, érdeklődő diákjainkat bevonjuk **e szervezetekkel közös programjainkba**, így rendszeresen részt veszünk, gyakran műsort is adva helyi megemlékezéseken, előadásokon, de több ízben nagyobb utazásokat is teszünk velük, például minden év március 15-én a felvidéki ünnepekre.

Figyelemmel követjük, és gyakran látogatjuk a **helyi és országos múzeumok programjait**. Különösen jó a viszonyunk a szekszárdi Wosinszky Mór Megyei Múzeummal: minden évben tervezünk ott megvalósítandó múzeumi órákat tanmeneteinkben, felkeressük kiállításait, részt veszünk az ott rendezett ismeretterjesztő előadásokon. Ezen kívül alkalmanként látogatói vagyunk pl. pécsi múzeumoknak, a budapesti Terror Háza Múzeumnak, a Hadtörténeli Múzeumnak, a Nemzeti Múzeumnak, stb. Szerveztünk már kirándulást ásatásokra is, illetve több alkalommal utaztuk körbe Tolna és Baranya megye kulturális nevezetességeit, hogy tanulóink megismerhessék szűkebb pátriájuk értékeit.

Már 9. osztályos tanulóinkat is bevonjuk a gimnáziumunkban évről évre megrendezett **tanórán kívüli programjainkba**. Ezek közül kiemelendő november eleji, öt napig tartó tehetség heti rendezvény sorozatunk, melynek keretein belül egy nap programját munkaközösségünk állítja össze. Rendszerint egy-egy érdekes, történelmi témájú előadást hallgatunk meg, majd néhány diákunk mutatja be különböző versenyekre készített jól sikerült pályamunkáját. A Garays délutánok egyikét is mi gondozzuk, amit hasonló tartalommal töltünk ki.

Az érdeklődő tanulóink számára szervezett programok, események, a partnerszervezetek munkájába való bevonás mellett tehetséggondozó munkánk másik fő területe a **tanulmányi versenyekre való felkészítés**. E munkánkat már 9. évfolyamon elkezdjük, bár a történelmi versenyek javarészt a felsőbb évfolyamosok számára nyújtanak lehetőséget tehetségük kibontakoztatására. Felkészítő munkánkat év eleji munkaközösségi megbeszélésünkön megtervezzük, annak anyagi fedezetét a tehetséggondozó órák finanszírozásával az iskola vezetése biztosítja. A megmérettetések egy részére „munkamegosztás” formájában készítjük tanulóinkat: egyes versenyeket egy-egy kolléga karol fel és az iskola valamennyi azon induló tanulójával ő dolgozik. Ez a módszer lehetővé teszi, hogy a szaktanár jobban „beleássa” magát a témába, a versenybe, ezáltal nagyobb tapasztalatra tegyen szert abban, amelynek következtében a versenyzőket is eredményesebben tudja segíteni. Ilyen pl. a Savaria és a Ránki György Történelem Verseny.

Más versenyekre ezzel szemben a szaktanárok saját diákjaikat készítik fel, mivel úgy ítéltük meg, hogy ezek esetében fontosabb a régebbi és gyakoribb személyes kapcsolat tanár és diák között. Ilyen versenyek pl. az OKTV, a Rákóczi Szövetség által szervezett Gloria victis és Cultura nostra, a Nemzeti Tankönyvkiadó által kiírt műveltségi vetélkedő, stb.

Diákjaink tehetségét, motiváltságát és módszereink eredményességét bizonyítják a mindkét versenytípusban elért- korábban már említett – jelentős és szépszámú versenyeredményeink. Mivel iskolánk nem csupán oktató, hanem nevelő intézményi feladatait is igen komolyan veszi, feltétlenül utalni kell arra, milyen felmérhetetlen jelentősége van a felkészítő munka során a tanár és a diák között kialakuló emberi kapcsolatnak, az ebben rejlő nevelési lehetőségeknek.

Tehetséggondozó munkánk harmadik legfontosabb területe az **érettségi vizsgára való eredményes felkészítés**. Oktatási-nevelési programunk alapján iskolánk az alapórakon a középszintű érettségire készíti diákjait. A tantárgyunk iránt leginkább érdeklődő, annak segítségével későbbi hivatását megalapozni igyekvő diákjaink többsége azonban érthető módon nem éri be ezzel, és emelt szinten szeretne számot adni tudásáról. Az ő számukra szervezzük **fakultációs csoportjainkat**, ahol a heti két tanórán a teljes érettségi követelményrendszert feldolgozzuk velük, miközben órai gyakorlás és számonkérés formájában egyaránt megismertetjük őket a korábbi évek érettségi írásbeli és szóbeli feladataival.

A kétszintű érettségi rendszer bevezetését követő néhány év egyik fő tapasztalata volt számunkra, hogy az emelt szintű szóbeli témakörök – összetettségüknél fogva – különösen nagy feladat elé állítják még a legjobb képességű diákjainkat is. A 30-40 témakör feldolgozására a fakultáció adta keretek szűknek bizonyultak. Ezért munkaközösségünk két jól bevált programmal segíti iskolánk és megyénk történelemből emelt szinten vizsgázni óhajtó diákjait.

Gimnáziumunk több éve meghirdeti a megye középiskolaiban tanuló 11-12. osztályos, a történelem iránt érdeklődő, a tantárgyból emelt szinten érettségizni szándékozó diákok számára központi szakkörét. A **megyei történelem központi szakkör** célja az emelt szintű érettségire való felkészítés. Képzett szakemberek segítségével egy-egy korszakot több szempontból is megvilágítunk, különös tekintettel az átfogó politikatudományi, eszmerendszeri, gazdaság-és életmód-történeti témákra. A 2013-2014. tanévben 8. alkalommal indítjuk útjára az előadássorozatot, így már támaszkodhatunk a korábbi évek tapasztalataira. Az előadássorozat végén elégedettség vizsgálatot végzünk a diákok között, amiből kiderül, hogy a programot hasznosnak, felkészülésüket sokban segítőnek tartják. Különösen pozitívan értékelik azokat a foglalkozásokat, amelyeken alapos vázlatot kaptak és képekkel, forrásokkal segítették őket az anyag megértésében.

A pozitív visszajelzéseken is felbátorodva tervezzük a szakkör indítását a következő tanévekben is a jól bevált módszerek megtartásával, illetve ha szükséges, új elemek bevezetésével. A 2010-2011. tanévben –az előző évek foglalkozásainak tapasztalatai és a résztvevő diákok javaslatai alapján- két lényeges változtatást hajtottunk végre programunkban. Először is szeretnénk a szakkörünkön folyó munkát gyakorlatiasabbá tenni. Ezért előadóinktól azt kérjük, hogy a téma feldolgozása mellett az adott kérdéssel kapcsolatban korábban előfordult valamennyi emelt szintű érettségi teszt-és esszéfeladatot mutassák be és a hallgatókkal oldják meg, továbbá adjanak hasznos tanácsokat a hasonló feladatok megoldásához.

A gyakorlatiasabb megközelítés szükségessé teszi, hogy a foglalkozások megtartására olyan szakembereket kérjünk fel, akiknek jártasságuk van az ilyen munkában. Ezért ebben a tanévben Tolna megye középiskoláinak olyan történelem szakos pedagógusai vezetik a szakköri munkát, akik évek óta részt vesznek az emelt szintű dolgozatok javításában, illetve tagjai a szóbeli vizsgabizottságoknak. Ők rendelkeznek azzal a tudással, azokkal a tapasztalatokkal, ami sikeressé teheti diákjaink felkészítését a számukra döntő jelentőségű megmérettetésre.

A foglalkozásokra továbbra is 8 alkalommal kerül sor 9.30 órai kezdettel.

A 4x45 perc mintegy kétharmadában feldolgozzuk az aktuális témát. A probléma megértésében alapos vázlatokkal segítjük a hallgatókat, ami később elérhető lesz a gimnázium honlapján is. Ezt követően kerül sor a feladatok feldolgozására.

A szakkör helyszíne a Garay János Gimnázium díszterme, Szekszárd, Szent István tér 7-9.

Mivel a fenti programsorozat az emelt szintű szóbeli érettségi témaköreinek csak egy hányadát (a mintegy 35-ből 8-t) öleli fel, a diákok kezdeményezésére néhány éve a második félévben **60 órás önköltséges tanfolyamot** szervezünk, amelyen munkaközösségünk tanárai valamennyi témakört kidolgoznak a jelentkezők számára, és valóságos vizsgahelyzetet teremtve számon kérik tőlük azokat. A tanfolyam igen nagy segítséget nyújt diákjainknak, hisz a témák átfogóak, nehezek, az utolsó év feladatainak teljesítése mellett azok magas szintű kidolgozásával és elsajátításával biztosan nem boldogulnának maguk.

A tanfolyam során a kollégák felosztják egymás között a témaköröket, és azokat feldolgozzák, majd írásban sokszorosítva a diákok rendelkezésére bocsátják. Egy-egy kolléga 4x3 órán készíti fel ilyen módon- minden alkalommal többüket az „éles „vizsgahelyzethez hasonló körülmények között feleltetve is - a felvételizőket a követelményekből, majd az utolsó délutánon minden kolléga jelen van és az összes témakörből feleltetjük a diákokat.

Mindkét projekt célcsoportja megyénk, illetve gimnáziumunk 12. évfolyamos tanulói. A szakkör illetve a tanfolyam tematikáját a tanév végén rájuk váró érettségi követelményrendszer alapján állítottuk össze, mindkét rendezvényen alapos vázlatokkal, jól áttekinthető segédanyagokkal segítjük elő felkészülésüket. A foglalkozásokon mindvégig lehetőséget biztosítunk kérdések megfogalmazására, a módszereket velük folyamatosan konzultálva alakítjuk, ha ez szükséges.

2011 szeptembere óta működik iskolánkban a honismereti szakkör dr.Gesztesi Enikő irányításával. Mintegy 20 diák részvételével zajlanak a foglalkozások, amelyeken a gimnázium, városunk és szűkebb környezete történetét, jeles személyiségeit, helyszíneit ismerhetik meg az ifjú lokálpatrióták, illetve részt vállalnak iskolai és városi rendezvényeken.

Az előbbiekben említett programjaink mindegyikénél nagy figyelmet fordítunk az **egyenlő hozzáférés** biztosítására. Nehezebb anyagi feltételek között élő tanulóinkat külön is bátorítjuk az azokon való részvételre, illetve ha szükséges, gimnáziumunk alapítványai segítségével részvételi költségeik egy részét vagy egészét átvállaljuk. Számos pozitív példa mutatja, hogy ezek a diákok a többiekénél is jobban megbecsülik lehetőségeiket, igen hálásak azokért.

Tehetséggondozó munkánkat a következő években is folytatni szeretnénk az eddig jól bevált módszerek felhasználásával illetve az új körülményekhez alkalmazkodva újak kialakításával.

Határidő: folyamatos

Felelős: oktatási igazgatóhelyettes, munkaközösség-vezető

2.5.4. Az idegen nyelvi munkaközösség tehetséggondozó programja

Iskolánkban kiemelkedő szerepet kap a nyelvoktatás. Hat nyelvet tanítunk, angol, német, orosz és francia nyelven az első nyelv heti 12-13, 6-7 ill. 4 órással. Ez fontossá teszi az interkulturális nyelvórák szerepének és jelentőségének növelését intézményünkben. Mindehhez megújulni képes projektekre van szükség. és ennek eredményeképpen a világra nyitott, az Európai Unióban helyüket megtaláló tanítványokat tudunk kibocsátani az életbe. Mind a hat nyelvnek nagyon fontos szerepe van az életünkben: az angol világnyelvvé vált, a német még mindig őrzi befolyását a régióban, a francia és olasz nyelv a ma nagyon népszerű újlatin nyelvek, előkészítésükben, kulturáltságunk szintjének emelésében nagyon hasznos

a latin nyelv szerepe, s ismét fellendülőben van az orosz nyelv, különösen országunk kereskedelmi kapcsolatai miatt.

A Garay János Gimnázium négy párhuzamos osztálya közül szinte minden évfolyamon találunk nyelvi előkészítő osztályokat /9. (két osztály), 10., 12. évfolyam/, egyelőre angol, francia és orosz nyelvi választékkal, de tervbe vettük ebben az osztályban a nyelvi választék kiszélesítését, igény esetén az olasz nyelv jövőbeni választhatóságával. Ezekben az osztályokban kiemelt óraszámban tanítunk, a 9. évfolyamon az első nyelvet heti 13, a másodikat 5 órában. Rendkívül fontos szerepet kap ebben az osztálytípusban az idegen nyelvek tanítása, ráadásul 5 éven keresztül. Nagyon fontos a régióban a német nyelv oktatása, több általános iskolában magas óraszámban tanítják ezt a nyelvet, ezért ebben a tanévben először a német nyelvi fakultációs osztályban heti 7 német órát kapnak a diákok. Ezek a csoportok, illetve osztályok nagyon jó lehetőséget adnak a tehetséges diákok kiválasztásához, s a további programok, versenyek, tehetségtámogató alkalmak segítenek tudásuk elmélyítésében. Egyedülálló a megyében a francia és az orosz nyelv ilyen magas óraszámában történő tanítása.

Mindebből megállapítható, hogy a Garayban már az alapórai keretek is nagyon kiválóak a nyelvek elmélyítéséhez. Ezekhez az osztályokhoz is – nyelvi előkészítő és nyelvi fakultációs – az elmúlt tanévben új tanterveket készítettünk, s e tantervekben kiemelt szerepet kapott az Európai Unió ismeretek elsajátítása, illetve beépítettük a versenyfelkészítést is e programokba. Ebben a tanévben a legfontosabb feladatunk a tavasszal megírt helyi tantervünk alapján a tanmenetek precíz elkészítése, különösen odafigyelve a magasabb óraszámokra. Várjuk a tapasztalatokat, a következtetések levonásának lehetőségét.

Mindezeket túl diákjaink egyedülálló lehetőségeket kapnak tudásuk elmélyítésére a 11-12. évfolyam fakultációs óráin is, szinte minden nyelvből van lehetőségük a tehetséges diákoknak fakultációs órákon való részvételre /angol, francia, latin, olasz/. Itt készülnek az érettségi vizsgákra /közép- és emelt szinten/, továbbá az OKTV-re és a fontosabb országos versenyekre. Az azonban már évek óta sajnálatos, hogy a _- német nyelvet a diákok nem választják fakultációs tárgyként. Több nyelvből /pl. angol, latin/ a 11-12. évfolyamon összevont csoportban jön azonban csak össze a fakultációs lehetőség.

Ezen kívül délutáni órakeretben is próbáljuk felkészíteni a tanulókat a versenyekre és az érettségi vizsgákra. Ebben a tanévben pedig több kolléga kötelező óraszámába is beépült a tehetséggondozás és a felzárkóztatás.

A gimnáziumunk egyik legfontosabb feladata tanulóink felkészítése a középfokú és felsőfokú nyelvvizsgákra. Ezért minden tanévben két alkalommal, ősszel és tavasszal angol, német nyelvből közép- és felsőfokú nyelvvizsga előkészítő tanfolyamokat hirdetünk. A 40 órás intenzív /heti 4 óra/ délutáni önköltséges tanfolyam közvetlenül a nyelvvizsga előtti időszakban gyakoroltatja az írásbeli és a szóbeli nyelvvizsgafeladatokat a jelentkezőkkel. Úgy tűnik, hogy már sikerült elfogadtatni a tanulóinkkal, hogy nálunk jól képzett, gyakorlott s vizsgáztatási feladatokat is ellátó tanárok fogják tanítani a tanulókat, megbíznak bennünk, be tudjuk indítani a csoportokat. Iskolánk lehetőségeket próbál arra is találni /alapítványok stb./, hogy támogasson olyan szorgalmas és tehetséges tanítványokat, akik esetleg nem tudják az önköltséges tanfolyam költségeit kifizetni. S szép sikert

ismertethetünk, az elmúlt tanév végén 114 középfokú és 25 felsőfokú nyelvvizsgát tudhattak magukénak a 12. évfolyamos tanulóink.

A versenyekre történő felkészítésre iskolánk fenntartója és igazgatója többletórákat biztosít. Mi, kollégák igyekszünk csoportosítani a versenyeket, egy-egy kolléga egy-egy versenyre „áll rá”, jól megismeri egy verseny /pl. OKTV, Kenguru/ speciális feladatait, s így a gyerekek tudhatják, hogy jó kezekben vannak. Fontosnak tartjuk a versenyekre történt előkészítést is. Minden nyelvvel kapcsolatosan kijelöltük azokat a versenyeket, melyeket előnyben részesítünk, amelyekre történő előkészítést fontosnak tartjuk /pl. OKTV, OÁTV, Kenguru, Ábel Jenő stb./. Igyekszünk a fontos, hagyományos, s inkább országos kiírású versenyeken részt venni.

Az eredményeink is szépek, a 2012/2013-es tanévben 18 tanuló 24 kiemelkedő eredményéről számolhatunk be idegen nyelvi országos versenyen, s ez csak az 1-20. helyezett eredményeket jelenti. Kiemelkedő az a tény is, hogy 7 tanuló ért el országos 1-3. helyezést versenyeken. Hat tanuló lett OKTV döntős, s Kóka Boglárka latin OKTV-n elért 6. helyezése iskolánk tavalyi legszebb OKTV-s eredménye. Kiemelendő az is, hogy két tanuló lett a Nemzetközi Cicero-verseny 14 fős magyar csapatának tagja /országos 3. és 7. helyezése nyomán/.

Hosszú évek óta szervezünk cserekapcsolatokat a diákok nyelvi képességeinek fejlesztésére. Az utazások nyomán kapcsolatokat építettünk ki más országokkal, iskolákkal. Így nyelvtanárok diákokkal elutazhattak pl. Franciaországba /Bezons/, Finnország és Németország /Bietingheim-Bissingen/ egy-egy középiskolájába. Ezen utazások során meggyőződhattunk, hogy mennyire fontos a másik ország iskoláinak megismerésére, a kollégák tapasztalatcseréje. 2014-ben igyekszünk a német területekkel már kialakított cserekapcsolatot tovább folytatni.

Nyelvgyakorlatnak szánt utazásokat is hirdetünk minden tanévben /Franciaország, Spanyolország, Anglia, Skócia stb./. Ezeken a programokon a kulturális ismeretek elsajátításán túl gyakorolhatják az adott vagy egy másik európai ország nyelvét is. Nagyon fontos tehát, hogy tanulóink eljussanak idegen nyelvi területekre, így a tanév során megpróbálunk olyan táborokat, utazásokat szervezni, amelyek segítik az idegen nyelvek tanulásának hatékony elsajátítását. 2013 tavaszán Angliában jártak diákjaink, ebben a tanévben olaszországi, német, angol, orosz nyelvterületre tervezünk utazást, bár a szülők anyagi helyzete egyre nehezebbé teszi ezen utazások megszervezését. Az már tény, hogy szeptember 21 és 28 között kb. 50 tanuló utazott Angliába.

Célunk továbbá hosszú távú kapcsolatrendszer kiépítése és ápolása a határon túli magyarság iskoláival /pl. Óbecse, Kolozsvár/, s közös programokon a nyelvoktatási tapasztalataink kicserélése. Fontos, hogy utazásokkal, anyaországi nyelvgyakorlatokkal, múzeumlátogatásokkal, városnézésekkel ismerhessük és ismertessük meg az adott nép kultúráját, mindennapjait. Az anyaországi nyelvgyakorlat pedig elengedhetetlenül fontos a választott és tanult nyelvek egyre alaposabb és tökéletesebb elsajátításához.

Fontosnak tartunk egy nyelvi tábor megszervezését is, akár sikerül pályázat nyomán ezt megvalósítani, akár nem. Támogatja a munkaközösségünk, hogy minden nyáron 1 esetleg 2 általunk tanított nyelv tanárai szerveznek nyelvi tábort, vagy pályázati keretben, vagy önköltséges alapon. A diákok nyáron szeretnek nyelvet tanulni, mivel más tárgyakkal nem kell foglalkozniuk ilyenkor, frissek és

fogékonyak. A nyelvi tábor is sokat segít abban, hogy ne más nyelviskoláknál, magántanárnál sajátítsák el a nyelvet, hanem saját tanáraik vezetésével készüljenek a nyelvvizsgára, érettségire.

A TÁMOP-3.4.5-12-2012-0001 számú pályázat keretében hosszú évek tervezése nyomán sikerült elnyernünk egy nyári tábor szervezését. A nyári tábor /20 óra – augusztus végén – 5 nap/ és a nyárt megelőző és követő frankofón kultúrát megismertető órák /10-10 óra tavasszal és ősszel/ a francia nyelvet tanuló diákokat segíti. A tanórán kívüli tehetségsegítő program tervezése, megvalósítása és értékelése e tanév feladata, s két tanár, valamint 3 mentordiák munkáját dicséri. A következő tanévben – újabb pályázat segítségével - szeretnénk más, kisebb nyelvet /olasz, latin, orosz/ tanulókat is hasonló ingyenes segítséghez juttatni.

A „Tehetségnapok” és a „Magyar kultúra napja” programokkal célunk, hogy az alapórakon elsajátítottakat kibővítsük, más iskolák tanárainak gyakorlatát elsajátítsuk, továbbá 1-1 nyelv kiváló szakemberei bemutassák a kutatás legfrissebb eredményeit. E program segít abban, hogy iskolánkban egyre biztosabb, tartalmasabb felkészítés történhessen a mindennapi életre és az Európai Unió kihívásaira. Kedvet próbálunk teremteni diákjaink számára, hogy maguk is kutatásba kezdjenek, mélyebbre ássanak egy-egy szakterület valamely részletkérdésében, megismerjék s megkedveljék az elemzés módszereit és technikáit. A munkaközösségünk által felhasználható két óra keretében azt mutatjuk be, hogy az anyaországi nyelvgyakorlat elengedhetetlenül fontos a választott és tanult nyelvek egyre alaposabb és tökéletesebb elsajátításához. Mindezen célok és tervek megvalósításához előadókat hívunk. A 2009/2010-es tanévben az indoeurópai nyelvek alapjait, az általunk tanított nyelvek egymáshoz való kapcsolatát mutattuk be. A 2010/2011. tanévben pedig az újjáindult orosz nyelvtanítás miatt a szentpétervári kultúra szépségeivel ismerkedtek a garaysták. A 2012/2013-es tanévben ősszel, novemberben szerepeltünk egy programmal. A rendelkezésre álló két tanórában az olasz kultúra megismerésére fordítottuk a figyelmet. 2014 januárjában a „Kultúra Napján” folytatjuk azt a hagyományt, hogy két tanórában egy nyelv kultúrájával ismertetjük meg a diákokat, idén az angol kultúra megismerésére s megismertetésére fordítanánk figyelmünket. A szervezést megkezdtük, a részletes programot később véglegesítjük.

A munkaközösségünk ettől a tanévtől részt vesz a Kutatók Éjszakája című programon, mégpedig szeptember 27-én Dr. Gesztesi Enikő: Az antik gyorsírás című előadásával társultunk iskolánk programjaihoz.

Nagy sikert arat a diákok körében az „idegen nyelvi kórusverseny”, amit a 2008/2009-es tanévtől szervezünk. Az idén idegen nyelvű dalírást és előadást szervezünk. Szeretnénk, ha minél több tanuló részt tudna venni a rendezvényen. A Garay napok nevű rendezvényünk során a legtöbb gyereket mozgósította ez a nyelvi program, remélem, hogy ez így is marad.

A tananyag kiegészítése és a nyelvgyakorlás, szövegértés szempontjából kiemelkedően fontos, hogy tanítványaink színdarabokat látogassanak, moziba járjanak, előadásokon vegyenek részt. A 2012/2013-es tanévben 41 garaysta vett részt egy angol nyelvű színházi darab megtekintésén /Dickens: Karácsonyi ének/. A munkaközösségben tanító német szakosok rendszeresen járnak színházba diákokkal. Az elmúlt tanévben négy alkalommal kb. 80 diák /alkalmanként/ német filmet tekintett meg a Goethe Intézettel karöltve. A latinosokkal rendszeresen járunk

régészeti ásatásokra, levéltárakba, ahol a tárgyi leleteket, illetve az írásos forrásokat vehetik kezükbe a diákok. Tavaly Aquincum romjait és az ELTE Központi Könyvtárának latin gyűjteményét látogattuk meg a latinokkal. A franciások a Francia Intézetben jártak. Ezeknek a látogatásoknak, utazásoknak a megszervezéséhez nagy segítségünkre van az a szakmai nap, amit az iskolavezetés biztosít minden egyes nyelv számára, ezeket a lehetőségeket ebben a tanévben is kihasználjuk.

Továbbra is részt veszünk városunk, régióink rendezvényein, előadásain /Német Színház, Pécsi Színház stb./

Kiváló tanulóink alkalomadtán tolmácsolnak is, vendégeket kísérek, előadnak. Tanári és diákelőadásokkal szeretnénk színesíteni a Garays délutánok programsorozatát is.

A 2009/2010-es tanévben megindítottuk és folyamatosan szerkesztjük az idegen nyelvi honlapot, amely nagyon fontos információkat hordoz a diákok számára. Találhatóak rajta képekkel illusztrált idegen nyelvű anyagok, beszámolók, prezentációk, melyek a tanulási folyamatokat segítik.

Határidő: folyamatos

Felelős: oktatási igazgatóhelyettes, munkaközösség-vezető

2.5.5. Biológia-kémia-földrajz-testnevelés munkaközösség tehetséggondozó programja

1. Tehetségsegítő programok őrzése

Iskolánk 116 éves története során nagy hagyományra, sok tapasztalatra tett szert a tehetséggondozás területén. Így van ez munkaközösségünkben is. A természettudományos oktatás fejlesztése ma elengedhetetlen feladatunk. Szemben az országos gyakorlattal iskolánkban a természettudományos tárgyak iránti érdeklődés töretlen. Biológia –kémia tantárgyból tervezett továbbtanulók száma az utóbbi években még tovább nőtt. A 2009/2010-es tanévben a 11.-12. évfolyamos diákok közül 62 fő igényelt fakultációk formájában plusz órákat kémiából, 90 fő biológiából. A 9.-10. évfolyamban jelenleg további 35 fő választott komplex természettudományos képzést. Iskolánkban tehát a diákok kb. 30 %-a biológia, kémia tantárgyak iránt kiemelten érdeklődik. Ezen adatok megalapozzák a tehetséggondozás fejlesztésére irányuló terveinket. Hisszük, hogy iskolánkban az a tanár, aki a hagyományos értékeket képviseli a tehetséggondozásban, némi újjal ötvözve, az sikerre van ítélve. Mind a tanulásnak, mind a tehetséggondozásnak közösségi élménnyé kell válnia, melynek feltétele nemcsak a tanár és a diák, de a harmonikus, megújult környezet is, így a közösségi tereink, szaktantermeink, folyosóink megfelelő hangulata.

2. Tehetségazonosítás

- általános iskolai korosztálynak vegyész tábor szervezése, érdeklődés felkeltése
- iskolánk 9-12 évfolyamos tanulóinak tehetséggondozás biztosítása. Jelentkezésük a projektbe önkéntes, de közben felmérések, számonkérések segítségével végezzük a szűrést, visszacsatolást. A projektek tervezéséhez a diákok igényeit figyelembe vettük, a tehetséggondozó órák a diákok szükségleteihez differenciáltan igazodnak.

- megyei középiskolás diákok számára két év óta sikeres központi szakkörök szervezésével segítjük a továbbtanulást (az idén 97 résztvevővel)

3. Esélyegyenlőség biztosítása

Hátrányos helyzetű tehetséges diákjainkat szakkönyvekkel egyre bővülő iskolai könyvtárunkból látjuk el, versenyre utaztatásukat, nevezési díjukat iskolai alapítványaink segítik. Diák-kutató pályázataink segítségével ösztöndíjban részesülhetnek.

4. Tehetséggondozás

E tárgyaknál az elméleti tudás mellett figyelembe kell vennünk a terepi munka és kísérletezés fontosságát. Lehetőséget kell biztosítani a diákoknak, hogy elméletben, számítási feladatokban és gyakorlati munkában is kibontakoztathassák tehetségüket. A tehetséggondozásnak több szintje van, ezek közül csak egy feladat a kiemelkedő tehetségek gondozása. Legalább ilyen fontos az átlagos vagy kevésbé tehetséges diákok számára megfelelő megmértetések megtalálása, mely sikerélményt és motivációt nyújthat nekik ismereteik elmélyítésére.

Az órai munkában a fegyelmezett, következetes, pontos, mégis élvezhető órák tartása a célunk. A szakmai tapasztalat mellé szükséges a diákok iránti következetes, megfelelően távolságtartó, de mégis vonzó tanítási stílus, az érdeklődés felkeltéséhez szükséges megfelelő motiváció. A tanár tantárgy iránti szeretete az első perctől kezdve Figyelünk a rendszeres számonkérésére és a jegyek megfelelő számára. A diákoknak éreznie kell, hogy fontos a rendszeres tanulás és a tudás érték. Tudatosítani szeretnénk bennük a gondolkodás és tájékozottság hatalmát. A tanóráknak és a tehetséggondozásnak olyannak kell lennie, hogy a tanár az első perctől kezdve átadhassa szeretetét és lelkesedését. Ha ez sikerül, hiteles és sikeres lehet a diák számára. Minden segítséget megadunk tehetségük kibontakoztatására, érdeklődésük kielégítésére. Érezzék, hogy ebben az iskolában jó tudni, együtt lenni. Sokféle programot tervezünk kínálni nekik, hogy érdeklődésük szerint választhassanak.

Alsóbb éveseknek:

- Nyolcadikos kémia versenyen jól szereplő megyei diákok részére vegyész tábor szervezése – utánpótlás-nevelés, megyei vezető szerep növelése
- szaktantermeink kinézetét barátságosabbá, hangulatosabbá, szakmaibbá tesszük, ezért népesítettük be a gyerekekkel közösen biológia termünket állatokkal
- természetjáró túrák szervezése – diákokat közelebb hozza a természethez
- 9.-10. évfolyam kémia edzőtábor – Irinyi János kémia versenyre felkészítése
- Kémia kísérletező szakkör – gyakorlati munka elmélyítése
- Környezetkémiai tanulmányi kirándulás – környezeti nevelés
- Biológia- földrajz terepgyakorlat – terepi munka, természetismeret, fajismeret bővítés
- Biológia Versenyfelkészítés – Kitaibel Pál biológia versenyre felkészítés
- Földrajz Versenyfelkészítés 9.-10. évfolyam
- Kutatócsoportok működtetése – önálló kutatómunkával való ismerkedés
- az iskola honlapján saját munkaközösségi oldal állandó fejlesztése, diákok internetes tanulásának segítése számos prezentációval, információkkal

Felsőbb évesek számára:

- Kémia OKTV felkészítés és kísérletezés – sikeres OKTV verseny döntő
- Anatómiai tanulmányi kirándulás – továbbtanulás segítése
- OKTV edzőtábor biológiából - sikeres OKTV verseny döntő
- Biológia OKTV felkészítés
- Földrajz OKTV felkészítés
- Megyei Biológia központi szakkör szervezése – továbbtanulás segítése, megyei vezető szerep növelése
- A Tudomány hete rendezvények segítése, szakmai előadások tartása és szervezése
- Darwin napi tudományos diákköri konferencia szervezése
- Földrajz diákolimpiára bejutás
- Kőrösi Csoma Sándor nemzetközi földrajzverseny szervezése és felkészítése

Testnevelés tehetséggondozás

A tanórák keretein belül a sokoldalú képzésre fordítjuk a hangsúlyt. A testnevelés órákon az atlétika, a labdajátékok és a szertorna különböző válfajaival foglalkozunk. A tanórákon nyújtott teljesítmények alapján tudjuk javasolni diákjainknak a különböző délutáni tehetséggondozó foglalkozásokat, illetve az egyesületi sportot. A délutáni foglalkozások keretein belül lehetőség van a magasabb szintű képzésre kosárlabda, röplabda, és szertorna sportágakban. A tehetséges diákokkal a diákolimpiai versenyrendszerben mérettetjük meg magunkat. Egyéni sportágak közül: úszásban, atlétikában, tornában, csapatsportágakban: labdarúgásban, kosárlabdában, röplabdában és kézilabdában. Diákjaink közül többen pontszerző helyen, dobogón végeznek a diákolimpiai és a sportági országos bajnokságokon. Szervező munkákkal és a versenyeken nyújtott edzői tevékenységünkkel igyekszünk testnevelőként hozzájárulni ahhoz, hogy diákjaink a legjobbjukat nyújtsák.

5. További tervek a tehetséggondozásban

A szokásos versenyek mellé, az idén újak kipróbálására is vállalkozunk, hogy minél inkább fel tudjuk venni a versenyt a „nagy” gimnáziumokkal és akár a diákolimpiai válogatáson pontszerző helyeket szerezhessünk biológiából, kémiából. Új versenyek: Dr. Árokszállás Zoltán biológia verseny, Curie kémiaverseny, TUDOK konferencia, EUSO biológia válogató, KÖKÉL levelezős verseny. A felszaporodott kutatóiskolai eredmények publikálása miatt tervezünk elindulni a TUDOK konferencián.

Határidő: folyamatos

Felelős: oktatási igazgatóhelyettes, munkaközösség-vezető

2. 6. Egyenlő hozzáférés biztosítása a tehetségsegítés területein

Intézményünkben kevés a halmozottan hátrányos, ill. hátrányos helyzetűek száma. (39, ill. 3 fő).. Ez az arány 6,27, ill. 0,47%-a, az utóbbi évek statisztikáihoz képes folyamatos csökkenést mutat. A sajátos nevelésű igényű tanulók száma 5. Oktatásuk integrált formában megoldható

Tanulóink egyenlő hozzáférést az intézmény Esélyegyenlőségi Programja biztosítja. Programunk kiemelten kezeli a tehetséges, hátrányos helyzetű diákjainkat.

Tanulóink részvételét az önköltséges programokban intézményünk alapítványai segítik

A versenyekre való eljutásban támogatást kapunk a Tehetségpont alapításában részt vevő szervezetektől a Garay János Gimnázium Öregdiák Szövetségétől, ill. az iskola szülői munkaközösségének szervezetétől.

Az elmúlt években egyre több vállalkozást is sikerült megnyernünk a tehetséggondozás, a Tehetségpont támogatására. Így a helyi önkormányzat és intézményeken túl a vállalkozásokkal együttműködve egyre több emberi és anyagi forrást tudunk biztosítani az egyenlő hozzáférés érdekében. (bővebben: lsd együttműködő partnerek).

A tehetségsegítés társadalmi felelősségének növelése

Ennek keretében folyamatosan dolgozzuk ki és szélesítjük a fiatalok önmenedzselő, innovatív és vezetői készségeit fejlesztő programjainkat.

Ennek területei:

- ❖ kutatócsoportokban folyó munka: évente beszámoló a Tehetségnapok, ill. a Szegedi Tudományegyetem Kutatónapja keretében az itt folytatott tevékenységről
- ❖ részvétel az ELTE Kutatódiák programjában, írásbeli beszámoló és rezümé készítése a kutatómunkáról ill. szóbeli beszámoló
- ❖ részvétel a Kutató Diák Programban, előadás és beszámoló a megpályázott témakörben
- ❖ előadás az iskola Tehetségnapjainak keretében (lsd 5. old).
- ❖ az intézmény diákönkormányzati vezetőjének előadása a szervezet működéséről, tevékenységéről, a diákönkormányzatiság kérdéseiről

Határidő: folyamatos

Felelős: igazgató, nevelési igazgatóhelyettes

2.6. A tehetségfejlesztés kommunikációja és disszeminációja

A Garay János Gimnázium tehetségfejlesztő munkájának kommunikációja és disszeminációja az intézményi marketing szerves részét képezi.

Tehetségfejlesztő munkánk sikereit részletesen bemutattuk (lsd. 2-3. old.)

Ahhoz, hogy ezeket az eredményeket tartani tudjuk, szükségünk van a jó képességű, ambiciózus, igyekvő, szorgalmas, tettvágyó, kreatív tanulókra. Ez nem könnyű feladat, hiszen az általános iskolás korosztály tagjainak száma folyamatosan csökken.

Marketing munkánk alapelvei a következők: **vonzó, a körülöttünk folyamatosan változó világhoz, a tanulók és szülők igényeihez igazodó pedagógiai program, helyi tanterv.** Ez adja a tartalmat. Ennek eszköze az „**egész évben marketing**” jelszó, azaz a marketingtevékenység nem korlátozódik kizárólag a pályaválasztás időszakára, (november-január), hanem egész évben folyik.

Folyamatosan bővülő, az igényekhez maximálisan igazodó pedagógiai programunk, az iskolában folyó oktató-nevelő munka nyilvánossá tételének egyik fontos eszköze a folyamatos kommunikáció, a kapcsolattartás az adott tanulói körrel. Ennek egyik legfontosabb eszköze a média. A megyei és városi írott és elektronikus médiában folyamatosan tájékoztatást adunk a gimnáziumban folyó széleskörű tevékenységről.

Ezen belül külön kiemelendő a Tolnatáj televízió Garay Magazin műsora, mely októbertől júniusig havi rendszerességgel tájékoztat az iskolában folyó oktató-nevelő munkáról, a tehetségek bemutatása, a gondozás folyamata, eredményei valamennyi magazin műsorban megjelenik. Így beszámolunk kiváló országos-és megyei versenyeredményekről, sikeres uniós és hazai pályázatokról, külföldi cserelátogatásokról, nyelvtáborokról (ez utóbbi különösen vonzó lehet a fiataloknak), a nálunk folyó megyei központi szakkörökről, az irodalmi színpad sikeres tevékenységéről stb. Folyamatosan készülnek riportok tanulóinkkal, tanárainkkal, képes beszámolók rendezvényeinkről. Arra is figyelünk, hogy a megyei írott médiumokban is folyamatosan jelen legyünk, hiszen tanulóink kb. 1/3-a, (különösen a nyolcosztályos gimnáziumi képzésben) bejáró, azaz a környező városokból, falvakból érkezik hozzánk.

A folyamatos kapcsolattartás másik eszköze a honlap, hiszen a mai gyermek már a számítógép és internet világában nő fel, ismereteinek jó részét elektronikus úton szerzi be. Fontosnak tartjuk honlapunk állandó karbantartását, újítását, tartalmának bővítését. Kiemelt célunk, hogy weboldalunkon minél több tanulói munka jelenjen meg, akár idegen nyelven is. A látványelemek gazdagítását szolgálja képgalériánk folyamatos bővítése.

Az „egész évben marketing” jelszó mellett, természetesen mi is kiemelten kezeljük a közvetlenül a pályaválasztást megelőző hónapokat. Ilyenkor kétféleképpen is igyekszünk megjelenni:

- intézményünkben – pályaválasztási szülői értekezlet és
- nyílt napok keretében.

Az utóbbi években kiemelt szerepet tulajdonítunk részvételünknek a megyei pályaválasztási börsén, melyet a munkaügyi központ szervez. Több napon keresztül nyílik lehetőség a tájékoztatásra közvetlen formában. Stand keretében, brosrák és videó színesítik pedagógus kollégáink és diákjaink tájékoztató munkáját.

Intézményünk marketing tevékenységét jónak értékelem. Ennek legfőbb bizonyítékai a magas pontszámmal, jó felvételi eredménnyel iskolánkba felvett tanulók magas száma. Pozitívnak tartom, hogy folyamatosan képesek vagyunk oktatásunk tartalmában is megújulni, valamint a marketing eszközök változatosságán is javítani és módosítani.

Továbbfejlesztési lehetőséget látok, a médiában való megjelenés bővítésében, valamint honlapunk folyamatos frissítésében.

Határidő: folyamatos

Felelős: igazgató

3. Humánerőforrás

Tantestületünk 36 jelenleg alkalmazásban lévő közalkalmazottai közül 30 fő rendelkezik hosszabb tehetséggondozói tapasztalattal.

Intézményünk tanárai az elmúlt években eredményes tehetséggondozó munkájukért számos díjban részesültek:

Rácz Tanár Úr Életműdíj, Ericsson-díj, Graphisoft-díj, Mikola-díj, Fizikatanári Vándordíj, Pedagógus Kutatói Pályadíj, miniszteri elismerő oklevél.

Intézményünkben két fő Phd. végzettséggel rendelkezik, 1 fő jelenleg vesz részt Phd. képzésben, 4 fő rendelkezik közoktatási szakértői végzettséggel, 8 fő érettségi vizsgaelnöki képesítéssel, 4 fő kapott az emelt szintű érettségik javítására multiplikátori megbízást, 1 fő tankönyvírói, 1 fő tankönyvbíráói feladatot kapott.

Pedagógusaink folyamatos továbbképzését, tárgyak sikeres oktatásához szükséges módszertani megújulást kiemelten kezeljük

Határidő: folyamatos

Felelős: igazgató

4. Együttműködő partnereink- hálózati együttműködés

A tehetséggondozás folyamatában partnereknek tekintjük mindazon szervezeteket, személyeket, közösségeket, jogi személyiséggel rendelkező és nem rendelkező civil és egyéb szervezeteket, gazdasági társaságokat, akik szakmailag és anyagilag, közvetlenül vagy közvetetten támogatják a tehetségsegítés formáit.

Alapvető támogatónk fenntartóink, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ és működtetőnk Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata.

A tehetséggondozás különböző formáiban más és más partnerekkel működünk együtt.

A tehetségazonosítás folyamatában elsősorban az általános iskolák, különös tekintettel a szekszárdiakra a partnereink.

A tehetséggondozás széleskörű folyamatában kiemelt szerepet tulajdonítunk a tudományegyetemeknek, melyek programjai keretében tanulóink kutató tevékenységüket folytatják, ill. közülük kerülnek ki központi szakköreink, továbbá a Tehetségnapok előadói, az általunk meghirdetett versenyek zsűritagjai.

Együttműködő partnereink Tolna megye gimnáziumai, különös tekintettel a Tehetségpontokra, hiszen tantárgyi integráló szerepünk következtében tehetséges tanulók a gimnázium tanórán kívüli ismeretszerzésének folyamatába bekapcsolódnak.

Határon túli partneriskoláink szintén együttműködnek velünk nemzetközi projektekben, ill. kreatív tanulóink kölcsönös versenyeztetésében. (Báthory Lyceum Kolozsvár, ill. Óbecsei Gimnázium).

Meggyőződésünk, hogy a tehetség fejlesztése csak akkor lehet sikeres, ha a város oktatási és művelődési intézményei (megyei könyvtár, megyei levéltár, megyei múzeum, művelődési ház, Német Színház stb. összefognak és kölcsönösen támogatják, erősítik egymás munkáját.

Az utóbbi időben különösen fontos szerepet kapott a vállalkozói szféra mecenatúrája, a tehetségeket támogató szerepe.

A fenti szervezetekkel közösen dolgozunk a Szekszárd és Térsége Tehetségsegítő Tanácsban, melyet Tehetségpontunk kezdeményezésére hoztunk létre 2012-ben.

Határidő: folyamatos

Felelős: igazgató

Szekszárd, 2016. augusztus 31.

Heilmann Józsefné
Heilmann Józsefné
igazgató